

Elkészült az első lakás Gedóban, az új településen

Egy fiatal házaspár az új negyed első lakója

Bár az építkezés közben elég sok probléma merült fel — a legtöbb zavart az anyagellátási nehézségek okozták — az utóbbi időben mégis haladtak az ikerházak építkezésével Gedóban.

Tizenkilenc ikerházban a belső helyiségeket vakolják a kőművesek, sőt a napokban már beköltözött az első lakó is a frissen elkészült lakásba. A most születő új település első lakója Kecskeméti János, a szegedi járási tanács fiatal építés technikus, aki a nyár folyamán maga is igen sokat dolgozott családi házában. Az épület határidő előtti elkészüléséhez segítséget nyújtott a háztulajdonos családja is, amelyben több építőipari szakember is van.

Ha az időjárás megfelelő lesz, az ikerházak többsége november végéig elkészül Gedóban. Több építető azonban azzal a

gondolattal foglalkozik, hogy — egészségi okokból — a házak külső vakolását tavaszra halasztja.

A II. kerületi tanács — ígéretéhez híven — gondoskodik arról, hogy a lakók beköltözéséig az új településen elkészüljön az aszfaltjárda is. A Köztisztasági Vállalat útépítő részlege e napokban már felvonul és rövidesen megkezdődik a munkát. Az új településen jobb járdákat készítenek majd, mind a Ságváritelepen az elmúlt évben épített házaknál. Itt Gedóban ugyanis »szabályos« betonajlászati aszfaltjárdákat épít a Köztisztasági Vállalat.

A Ságváritelepen — ahol a gedói akcióhoz hasonlóan — ez évben négy lakás épül, ugyancsak akadályok merültek fel az építkezésnél. Azonban már ott is tető alá kerültek az ikerházak.

Hogyan győzi le a falut sertéshús-termelésben a kübekházi Sarló Kalapács Tsz?

Új ötéves tervünk irányelvei 1965-re a mezőgazdasági terméshozamok 30—32 százalékos emelkedését írják elő. E program rendkívül nagy feladatot ró a tsz-ekre. A megvalósítás egyik kulcskérdése kétségkívül az állattenyésztés gyorsabb iramú fejlesztése. Ha azt akarjuk, hogy a búza, kukorica és más takarmány, valamint ipari növényeink terméshozamai a kívánt mértékben növekedjenek, akkor hasonló mértékben kell gyarapítani a földek termőerejét is. A több műtrágyával egyidőben sokkal több szervesanyagot is kell adni a talajnak.

A kübekházi Sarló Kalapács Tsz tagjai nagy körültekintéssel fognak most hozzá a feladat végrehajtásához. Teljesen új alapokra helyezik a közös állattenyésztés munkáját. Az intenzívebb szarvasmarhatartás mellett a gazdaság egyik legjövődélmezőbb üzeméje lesz a sertéstenyésztés és hizlalás. Az első közvetlen cél — amit kitűztek maguk elé a Sarló Kalapács Tsz tagjai — az, hogy két éven belül el kell érniük: évente legalább 250—300 darabbal több hizott sertést adnak a közellátásnak, mint amennyit az egész falu egyéni parasztága adott ezelőtt. Igen nagy anyagi áldozatokat hoztak az elmúlt hónapok során a terv biztosításáért. A sertéstenyésztésben kiváló eredményt elért állami gazdaságokból 95 darab fehérrús fajtájú anyakocát vásároltak fel, még-hozzá döntően saját erőből. Ebből az anyafalkából választják majd ki azt a 65 legbiztosabb egyedét, melyek leginkább alkalmasak tenyésztésre. Az új törzs mellé három apaállatot is vásároltak.

Ennek a törzsállománynak a szaporulatából évente a legerényesebb számítások mellett is mintegy 1100 darab hizottsertést lehet kiállítani. A tsz-ben az anyakocák fialási átlaga jelenleg is 10—12 között mozog. Ehhez a kimondottan nagyüzemi sertéstenyésztéshez már most minden feltételt biztosítva van a szövetkezetben. Csupán a sertésfiáztató helyiségek számát kell még növelni. Nem hiányzik a tagok soraiból a kiváló sertéstenyésztő gyakorlati szakember sem, Szepesi János, a tsz jelenlegi sertéstenyésztője megfelelő segítséggel viszonylag könnyen megvalósíthatja ezt a tervet.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy a falu sok-sok egyéni gazdasága eddig évente csupán 750—800 hizottsertést adott a népgazdaságnak, akkor teljesen kézenfekvő a szövetkezeti sertéstenyésztés és hizlalás óriási előnye az egyéni állattenyésztéssel szemben. Azt már csak mellékesen említjük meg, hogy a tsz tagjai háztáji gazdaságaik-

ban is hizlalnak évente legalább 1—2 darab sertést eladásra.

A kübekházi termelőszövetkezeti tagok bátor, nagy anyagi befektetést igénylő kezdeményezése más szempontból is igen figyelemre méltó. Termelőszövetkezeti tagjaink — tisztelet a kivételnek — a sertéshizlalást illetően leginkább így érveltek eddig: »A hizlalás magába véve kifizetődő, azonban több haszonnal lehet úgy dolgozni, ha nem tartunk anyakocákat, vagy csak keveset tartunk. (Még a legnagyobb kollektív gazdaságokban is általában hús darabból álló anyakocát törzset találunk a járás területén.) Kifizetődő, ha hízóanyagot nem saját magunk neveljük fel, hanem az állatforgalmi vállalat segítségével felvásároljuk.« Ez a számítás azonban rendkívül hibás. Az állatforgalmi vállalat által kiállított hizófalkák — melyek leginkább egyéni parasztoktól származnak — rendkívül vegyesek, s ebből eredően rosszul értékesítik a takarmányt is. Ugyanakkor sokféleségüknek fogva értékük is lényegesen alacsonyabb.

Termelőszövetkezeti mozaikunk nemcsak országosan, de megye-, s járás-szerte is rohamosan erősödik. Következésképp lépésről lépésre csökken az egyéni gazdaságok száma. Magától értetődően szűkülnek az

egyéni sertéstenyésztés méretei is. Tehát ha továbbra is megengednek termelőszövetkezeteink maguknak az előbb említett luxust, mihamarabb odajutnánk: az eddigi csatornák bedugulnak, s az állatforgalmi vállalatok egyre nehezebben tudnák felvásárlás útján a szövetkezetek részére a hízonak való süldeket biztosítani. Ez pedig sok kényelmes termelőszövetkezeti vezetőt igen nagy meglepetés elé állíthat, már akár egy, vagy két év múlva is. Kiesést rejteget ez magában a szövetkezetek, s ugyanakkor a népgazdaság számára is. Ezért helyes az, ha termelőszövetkezeteink vezetői, tagjai okulnak a kübekházi példájából, és sertéstenyésztésüket a Sarló Kalapács Tsz-éhez hasonlóan komoly nagyüzemi alapokra helyezik.

Csepő

Új típusú hidmérleg épül a rókusai pályaudvaron

Áprilisban kezdtek hozzá a rókusai pályaudvar TÚZEP-telepéhez vezető vágányán egy új vagonmérleg építéséhez. Lassacskán november lesz, mire elkészül. Hosszú idő telt el tehát, rengeteg bosszúságot okozva a vasutasoknak, akik az építkezés miatt csak kerülővel bír-

ták beállítani a vagonokat, és hiteltelenséget keltve az arra járó emberekben, hogy ugyan miért van szükség erre a huzavonásra?

A mérleg alapozásakor feltört a talajvíz. A gödör szélei állandóan beomlottak, s három hónapnak kellett eltelnie ahhoz, hogy betonozáshoz lehessen fogni. Azonban

néhány hét múlva működésre kész az új hidmérleg, a Hódmezővásárhelyi Mérleggyár alkotása, mely után már külföldön is élénken érdeklődnek.

A szerkezet merőben eltér a MÁV-nál ez ideig használatos berendezésektől. Nem tolosúlyos, hanem görgősúlyos biztonsági rendszerű;

folyószámozza a mérlegelésre kerülő kocikat, megadja a dátumot, méri a bruttó-, tara- és nettósúlyokat, blokkolható vele a vagon száma

— és minderről néhány kar elmozdítása után igazolószevényt állít ki automatikusan. Még csak lehetősége sem marad a hamisításnak, vagy csalásnak. Az önműködő berendezéshez csatlakozik egy körszámláló mérőszervezet is, mintegy ellenőrzésképpen. Az úgynevezett vágánymegszakítós rendszerű mérlegnek nincs tehermentesítője, ezáltal folyamatosan tud dolgozni és nagymértékben csökkenti a mérési időt. A vágányon átmenő forgalmat sem zavarja: akár 120 tonnás kocsi, illetve mozdony is átmehet rajta, a megengedett 15 kilométeres sebességgel. Mérőképessége 50 tonna. Jó tulajdonságaihoz tartozik még, hogy

javítását egyetlen nap alatt el lehet végezni, mivel minden alkatrésze könnyen cserélhető.

A rókusai állomás új hidmérlege megkönyvít moid a vasút munkáját, az áru fel-leadásnál jelentkező díj-szábai elszámolásokkal kapcsolatban, azonkívül a felek számára is megbízható segítség lesz (különösen a TÚZEP szempontjából) az utómérlegelésnél. Nem utolsósorban jelentős a külföldi üzemek megkövetésekor, ugyan-így bemutató szerepet is szántak a rókusai vagonmérlegnek. A török rendelés után

Jugoszlávia már csak arra vár, hogy lássa működését, azután szintén a megrendelők sorába lép.

A Hódmezővásárhelyi Mérleggyár konstrukciója felveszi a versenyt bármely külföldi cég hasonló gyártmányával. Ez a szakemberek egybehangozó véleménye. Ebben az évben még 13 darabot gyártanak belőle, jövőre pedig havonta tízet. Valószínűleg Záhonyban állítják fel a mérleg másik prototípusát, mely — ikermérlegként — két 50 tonnás berendezés egyesítésével jön létre.

Ha az első mérleg felszerelése hosszú ideig is tartott, nem jelenti azt, hogy rövidebb idő alatt nem lehet üzembe helyezni. Csak-hogy most még tapasztalatokat is kellett szerezni, szükség volt a nagyobb körülményesre, kísérletezésre is. Reméljük, megért a fáradságot, jól beváltak majd és sok megrendelést fog szerezni a vásárhelyi üzemnek az új rókusai hidmérleg.

Éjszaka sem maradhat őrizetlenül

a munkások legdrágább kincse: az egészség

Munkavédelmi őrzáraton két szegedi üzemben

Este 10 óra után többnyire kialszanak a szegedi üzemek ablakszemei. Csak a háromműszakosok világítanak reggelig. Durúszolnak a fonógépek, vijjognak a fűrészek, s a gépek mellett emberek dolgoznak. Vajon milyenek a munkakörülmények? Az éjszaka sötétjével nem borul-e homály a munkavédelmi rendszabályokra is?

Az esti váltás előtt érkezünk az Ujszegedi Ládagyárba, a szakszervezet munkavédelmi felügyelőjével. A portás meglepetten nyitott ajtót, tekintetéből olvasni lehetett a kérdést: Kik ezek, mit akarnak ilyen késő éjszaka? A bemutatkozás és igazoltatás után megmutatta, hol találjuk a művezetőt, Balogh elvtársat. Ő lett kalauzunk a munkatermekben.

Hol a védőkészülék?

Első állomásunk a gépház volt. Öreg helyiség, öreg gépek, de rend és tisztaság mindenütt, aki keresett, az sem talált hibát. Annál inkább a nagy fűrészcarnokban. Egy ideig figyeltük a sorozatvágó fűrésznél dolgozó munkáját. Vajon ezek a munkások tudják-e, hogy nem is olyan régen, egyszer ez a gép visszavágta az anyagot, és Mihaleczki nevű munkatársukat komoly baleset érte. Az anyagot le-szedő fiatalasszony válaszol elsönek:

— Nem veszélyes ez a gép, nincs vele baj. Oktatást is kaptunk, amikor idejöttem.

Később tudtuk meg tőle, hogy négy hónapja dolgozik már a gyárban. Tehát már régen esedékes lett volna egy újabb balesetvédelmi oktatás, amikor

Mihaleczkit baj érte, a szakszervezet munkavédelmi felügyelője elrendelte, hogy visszadobásgátló készülékkel szereljék fel a gépet. Addig nem is dolgozhattak rajta, míg ez el nem készült. Gondoltuk, biztosan ez kölcsönöz oly nagy bizalmat az itt dolgozó munkásoknak, a balesetvédelmet illetően. De amikor a munkavédelmi felügyelő szakavatott kezével kipróbálta a gépet, ellenőrizte a védőkészüléket, a munkások is megütközve látták, hogy bizony az nem működik rendesen. A művezető igyekezett megmagyarázni, hogy tulajdonképpen nem is azok a bizonyos vaskarmok fogják az anyagot és akadályozzák meg a visszavágást, hanem a hengerek. De csakhamar rájött, hogy nem laikusokkal van dolga. Es méltatlankodva mondta:

A művezető felelőssége
— Ha én tudom, hogy ez a gép rossz, inkább leállítottam volna az egész üzemet. Mióta én itt vagyok ebben az üzemszabzon, senki sem mondta, hogyan működik ez.

Van-e aki elhiszi azt, hogy a művezető ilyesmire nem ért? Ha pedig tényleg nem ért, hogyan lehet művezető? Ezután szerszámokat kértünk, és egy másik gép fedelét emeltük le, hogy közelebbről megvizsgáljuk a védőkészülék működését. Ez a védőkészülék sem működött rendesen, fogai közé fűrészporszort szorult. Szerencsésük, hogy nem volt szükség az utóbbi napokban a védőkarmok működésére, mert különben nagy baj érte volna a munkást, mert ezektől bármilyen pillanatban visszavágódhat az anyag.

Miután ezt megállapítottuk, csak úgy dőlt a művezetőből a panaszáradat:

— Ritkán van géppucolás, a vasárnapi kisjavításokat a karbantartók végzik, de a gépeket nem pucolják. S ha meg is akar-nánk csináltatni, erre nincs lehetőség, hiszen a karbantartók nem dolgoznak a második és harmadik műszakban. Még a villanygöket sem tudjuk kicserélni, ha valamelyik elromlik. Két villany szerelő van a vállalatnál, de ezek csak nappal dolgoznak.

Mindjárt meg is mutat-ták, hogy a nagy munkaterem két bejárójánál is sötét van, a kapcsolókat hiába forgatják, nem gyulladnak meg az égők. Pedig egyiknél állandóan dolgoznak, ki-be hordják az anyagot a csillékkal. Ugy véljük, nem kell hozzá nagy elektromos szakembernek lenni, hogy a fontos helyeken kicseréljék az égőket. Csak egy létra kell, s akár a művezető is kicsavarhatja az égőt is olyan helyről, ahol azon az éjszakanincs rá szükség. Már meg is oldható a probléma.

Drága hajtóerő

Lenn a porkamrában 10 óra után véget ér a munka. De előbb még elkiabálja magát a művezető: Szij-ra, emberek! S a szűk kis lejárón nyolcan, kilencen ballagnak le a 90 lóerős motorhoz szíjat húzni. Így segítenek az indulásnál, mert különben nem tudja mozgásba lendíteni a transzmissziós-berendezést. Mit hajtót az a 90 lóerős motor éjjel tájban, amikor kint jártunk? Egy fűrészgépet, meg a porszívót. Nem drága hajtóerő ez? De igen. Csakhat így van ez az olyan korszerűtlen üzemből, mint amilyen a ládaipari vállalat újszegedi telepe.

Mi történne például, ha baleset érne valakit az üzemből? Van itt elsősegélynyújtó?

— Képesített ember nincs — mondja a művezető —, mi tudunk, amit tudunk. De ez a tudás csak a sebkötözésig terjed, ha van mivel. A multkor is az éjjeliőrt kellett átszalajtanunk a patikába vattáért, mert nem volt a mentőszekrényben. Ha pedig ájulás adja elő magát, akkor már csodót mond a tudomány.

Nem valami biztató tájékoztatás. Ezen a helyzeten is feltétlenül változtatni kell. Ezt azonban nem elég csak mondogatni, mert az újszegedi ládagyárban néha nem talál megértésre a jószándékú figyelmeztető szó. Az üzem műszaki vezetőjét már egy alkalommal figyelmeztették a munkavédelmi felszerelések elhanyagolása miatt. Most is szólunk neki, de e szavak mellé már 200 forintos büntetést is kiro a szakszervezet munkavédelmi felügyelője.

Rend és fegyelem

Az éjszakai körút a Falemezgyárban ért véget. Jóléso érzés volt látni, az öreg ládagyár után a viszonylag modern Falemezgyárban uralkodó rendet és fegyelmet. Jóléso érzés volt hallani az elismerő véleményeket a biztonságos munkakörülményekért. Azt mondják, minden jó, ha a vége jó. Az éjszakai munkavédelmi őrzárat végén ugyan sok jót láttunk, tapasztaltunk, de ez nem feledtette velünk mindazt a hiányosságot, amit a ládagyári telepen tapasztaltunk. Ezért is született meg ez az írás, hogy figyelmeztessünk: éjszaka sem maradhat őrizetlenül a munkásember legdrágább kincse: az egészség.

Nagy Pál